

Buranın bir okurundan, *tutarlılığınızı önemsiyorum* şeklinde bir iltifat aldım. Hoşuma gitti ama kendimi o kadar da tutarlı görmediğimi farkettim.

İnsanım. İnsan tabiatı itibariyle tutarsızdır. Tam bir tutarlılık peşinde koşarak ömrünü tüketmek doğru mu? Yapabileceğim, sırtlayabileceğim bir yük de değil. İnsanın kendini, kendi sözüyle yükümlü görmesi doğal, ben de buna uğraşıyorum velakin söylediklerimin her daim birbiriyle tutarlı olduğunu iddia edemem.

İnsan tutarlılık peşinde koşmak için yaratılmamış. Bunu aramak hoşuna gidiyor olabilir, belki insanları tutarlılıktan bakarak eleştirmek de öyle. (Gazete yazılarının pek çoğu budur, dün şunu demişti, bugün bunu diyor vs.) Bunlar sıkıcı şeyler, insana vurulacak bir yük değil tutarlılık.

Tutarlılık yerine dürüstlüğü tercih ediyorum. İnsan dürüst olduğunda, her zaman tutarlı olamayacağını farkediyor, tutarlı olmak adına yalan söylemek gerektiğini de farkediyor. Tutarsızlık olmasın diye kıvırmak, günlük siyaset böyle bir şey. Partiyle tutarsızlık olmasın, genel başkanla tutarsızlık olmasın, falanca söylemle tutarsızlık olmasın, genel kanaatle tutarsızlık olmasın, geçmişte söylediklerimizle tutarsızlık olmasın adına söylenen yalanlar, işte hepsi tutarlılık adına. Dürüst olan insandan tutarlılık bekleyemeyiz.

Ha, bunu bilince devamında şu da gelir: Dürüst insan, insan olduğunu, söylediklerinin çapının, sınırının belli olduğunu da ikrar eder. Şartların evladı olduğunu kabul eder. Şartlar değiştiğinde, düşündüklerinin de değişebileceğini kabul eder. Bunun getirdiği bir tevazu halidir. *Küçük denizlerden daha derinim* edasıyla, söylediği söz, sanki Allah kelamıymış gibi konuşmaya çalışmaz. Dürüstlük aynı zamanda kendine dürüstlüğü de şart koşar.

Ve yine: Dünya *namutenahi tutarlılık* veya *namutenahi dürüstlük* üzerine kurulmamış. Hayat herkesi ikisinin arasında bir yere itiyor. %100 dürüst olamıyorum, söylediğim bazı şeyler henüz ağızımdan çıkmadan yalana dönüşüyor. *Sıkılıyorum* diyorum ve sıkıntım o an geçiyor mesela. Tutarlılık da öyle. Kendimle çok çelişmemeyim de, şurayı okuyacak iki üç talihlinin kafası karışmasın diye uğraştığım oluyor. Yoksa bugün ak dediğime, yarın kara diyebilirim. Böyle her gün fikir değiştirmek de, tam tutarlılık arayışı kadar manasız bir ömür tüketme biçimi.